

Veiksniai, įtakojančys specialiųjų poreikių vaikų ugdymą(si)

Remiantis tiek teisinių dokumentų apžvalga, tiek mokslinės literatūros analize, galima teigti, kad vienu pagrindiniu veiksniumi, įtakojančiu ankstyvąjį ir ikimokyklinį ugdymą, yra valstybės pozicija, t. y. teisinis specialiojo ugdymo reglamentavimas, mokslinė literatūra, specialiųjų poreikių vaikų ugdymo institucijos.

Ne mažiau svarbūs yra šeimos ir artimųjų vaidmuo, individuali programa, sudaryta, remiantis vaiko gebėjimais ir stipriosiomis galimybėmis, dirbančių ugdytojų komanda, sutrikusios raidos vaikų ugdymo turinys, ugdymo metodai ir priemonės, bei aplinka.

Tačiau dirbantys specialistai ir pedagogai išskiria dar keletą veiksnių, jų manymu, taip pat vienodai įtakojančius sėkmingą ugdymą(si). Praktika įrodė, kad labai svarbus faktorius yra pirminis vaiko įvertinimas, apimantis raidos įgūdžių vertinimą, adaptacijos problemas, individualios programos gaires, vaiko gebėjimus ir poreikius, individualias psichologines savybes, kontakto su tėvais atsiradimą. Kitas veiksnys – nuolatinis ugdymas ir kaitos sekimas, vykdamas pakartotinį vertinimą, kuris atliekamas mokslo metų pabaigoje. Tai yra kompleksinis vaiko raidos ir ugdymo pažangos vertinimas, kurį atlieka specialistų bei pedagogų komanda, siekiant sužinoti vaiko pasiekimus, ugdymo (si) tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, vaiko raidos vystymąsi, atskirų ugdymų sričių rezultatus ir remiantis jais, sudaryti individualią programą kitiems mokslo metams.

Dar vienas ne mažiau svarbus faktorius yra – žaidimas, nes su juo siejamas visas ikimokyklinis specialusis ugdymas: asmenybės, komunikacinių gebėjimų, įvairių įgūdžių bei mokėjimų formavimas. Sutrikusios raidos vaikų psichosocialinėje raidoje žaidimai yra reikšmingiausia šią raidą skatinanti priemonė, prasidedanti funkciniais veiksmais, didaktiniais žaidimais, baigiant judriais bei muzikiniais ir kūrybiniais žaidimais.

Taip pat ugdytojai mano, kad specialiųjų poreikių vaiko asmenybę įtakoja makroaplinka, t.y. svarbi aplinkinių - draugai, nepažįstamų žmonių įtaka, nauja aplinka ir viešosios vietos: transportas, parduotuvė, teatras, kavinė ir pan.

